І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюз: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 80. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го ТРАВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 3, 1966 No. 80. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 2 травня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЙМАВ В БІЛОМУ ДОМІ групу вояків, які були поранені у В'єтнамі і тепер лікуються у військовому шпиталі в столиці. Президент вітався з деякими з цих вояків після виходу з церкви, а пізніше водив їх по Білому Домі. На площі перед Білим Домом були присутні секретар оборони Роберт МекНамара, молодша донька Президента Лусі та її наречений летун Пет Нуджент. Сенсацією була двоіпіврічна доня Президентового асистента Кортеней Линда Валенті, яка з'явилася перед вояками. Президент називає її своєю приятелькою, і вона звичайно заявляє, що „любить його". Але в неділю вона заявила, що „любить Пета" Нуджента.

БІЛЬШІСТЬ ЕКОНОМІСТІВ ТВЕРДИТЬ, що урядовий довідник про те, щоб не збільшувати заробітних цін і платень понад 3.2 відсотка в році, не має впливу на припинення інфляції. В цій справі відбулася конференція 100 економістів, між якими були і урядові дорадники Білого Дому. Вони майже погоджувалися в цій справі з більшістю економістів, але твердили, що цей урядовий довідник треба затримати, бо він все ж таки спиняє завелике збільшення робітничих заробітків і платень і тим способом не дозволяє на те, щоб інфляція буйно зростала. Щодо збільшення цін на товари, то власники промислових компаній мають самі уважати, щоб не зростали надмірно ціни, бо це також збільшує інфляційний тиск на економіку.

30-ГО КВІТНЯ ПОМЕР СЕНАТОР ПАТРИК МЕКНАМАРА в шпиталі у Вашингтоні. 71-річний сенатор демократ працював у Сенаті 12-ий рік, і цього року заповів, що не буде старатися про перевибір на третю каденцію. В березні він занедужав на сціп крови в легенях, а 30-го квітня дістав параліч і вечором помер. Про його місце стараються колишній довголітній губернатор Мишигену Дж. Меннен Віллімс і посадник Дітройту Джером П. Кевено. Губернатор республіканець Джордж Ромні має наменувати конгресмена республіканця Роберта Ґріффіна на докінчення каденції покійного МекНамари.

СТЕЙТОВА НЮЙОРКСЬКА ЛЕҐІСЛЯТУРА схвалила закон про медичну опіку, з якої зможе скористати коло 7 мільйонів осіб в цьому стейті. Згідно з цим законом родина з 4-ох осіб з річним прибутком нижче $6,000, матиме право дістати фінансову допомогу на лікування: за заплату гонорарів лікарям, дентистам, медичним сестрам, оптометристам і педіятристам; на лікування в шпиталі і вдома, на ліки, окуляри і на штучні зуби та на лябораторійні досліди та пересвітлення рентґеном. Висота фінансової допомоги буде вирішена фахівцями цієї справи.

СЕНАТОР ДЖЕВІТС ДУМАЄ ПРО КАНДИДАТУРУ на президента в 1968-му році, як про це заявив на пресовій конференції в Ню Йорку 1-го травня. Республіканський сенатор заявив, що він не буде старатися про кандидатуру на нюйоркського губернатора, бо теперішній губернатор Нелсон А. Рокефеллер дуже добре виконує обов'язки свого уряду і заслуговує на перевибір на третю каденцію. Джевітс сказав, що Республіканська партія повинна шукати за новими обличчями на кандидата на президента в 1968-му, бо змагання в цьому напрямі Ричарда М. Ніксона і Нелсона А. Рокефеллера не мали успіху. До цих нових облич належить і сенатор Джевітс.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ ВІДВІДАВ Лондон і Париж, де конферував з британським прем'єром Гаролдом Вільсоном і президентом де Ґоллем. На пресовій конференції У Тант піддав у сумнів, чи в листопаді ц. р. кандидуватиме знову на становище генерального секретаря ОН. ЗДА, Британія і СССР готові підтримати його кандидатуру. У Тант і де Ґолль ствердили, що тепер не доцільне їх посередництво щодо замирення у В'єтнамі.

5 МІНІСТРІВ ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ ЗАКІНЧИЛИ дводенні наради у Лондоні рішенням перетворитись у постійне тіло, що буде нараджуватись над атомовою стратегією і тактикою членських країн Атлантійського Союзу (НАТО). Міністри ЗДА, Британії, Західної Німеччини, Італії і Туреччини, разом із найвищими військовиками тих країн, мають з'їхатись знову у липні в Парижі та восени в Італії і пред'явити висліди своїх нарад Раді НАТО в грудні ц. р.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ЛЮДВІҐ ЕРГАРД НАПИСАВ ВСТУП до „Білої книги", яка охоплює дипломатичні документи з рр. 1955-1965, і в тому вступі закликає Совєтський Союз погодитись на з'єднання Німеччини. Ергард запевняє, що Західня Німеччина є власне тією „миролюбною і демократичною" Німеччиною, як її хотіла мати Москва, та що „сталінський режим" у Східній Німеччині тільки компромітує Москву.

СХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ ДИКТАТОР ВАЛЬТЕР УЛЬБРІХТ ЗІРВАВ проєктований на цей місяць „діялоґ" між лідерами західньо-німецької Соціял-демократичної партії і комуністами з Східньої Німеччини. Вони мали стрінутися спершу у кол. Хемніці, тепер „КарльМарксштадт", та пізніше в Ганновері. Ульбріхт заявив, що частинні вибори в Західній Німеччині та конвенція Соціял-демократичної партії перешкоджують тому „діялоґові", який може відбутися найшвидше в липні ц. р. Ульбріхт, мабуть, злякався приїзду до Хемніцу Віллі Брандта й інших популярних соціял-демократів, щоб ті відвідини не підважили його режиму.

ПОЛЬЩА ВІДКИНУЛА ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКУ НОТУ з 23 березня ц. р., в котрій-то ноті Західня Німеччина пропонувала мирно розв'язати проблему німецько-польських кордонів та закликала Польщу, щоб вона сприяла з'єднанню Німеччини. Комуно-польський уряд стоїть на становищі, що Потсдамський договір з 1945 р. остаточно визначив кордон Одри-Нісси і що над цією справою не може бути більше дискусії. Польський уряд підтримує східньо-німецький режим і твердить, що це політика Західньої Німеччини внеможливлює з'єднання німецьких земель.

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЧУ ЕН-ЛАЙ ПУБЛІЧНО НАТАВРУВАВ совєтський заклик до єдиного фронту комуністичних країн, як „фальшивий" та повторив закид, що теперішній совєтський уряд співпрацює з „імперіялістами" з ЗДА, щоб Москва й Вашингтон спільно запанували над світом. Водночас Чу Ен-лай відкинув суґестію американського сенатора Майка Менсфілда, щоб ЗДА, Комуністичний Китай і Північний В'єтнам перевели конференцію в справі замирення у В'єтнамі.

Конґрес плянує зменшити федеральний бюджет, щоб не збільшувати податки

Вашингтон. — Конґрес не хоче погодитися на пропозицію президента Джансона щодо зменшення видатків, але тепер демократична більшість в Конґресі бачить, що треба буде конче зменшити федеральні витрати, бо без того Конґрес мусітиме збільшити прибуткові податки. Але члени Конґресу не знають, який пункт у федеральному бюджеті мав би бути зменшений. Одні члени Конґресу хотіли б зменшити витрати на космічну програму, інші воліли б зменшити видатки на оборону, але не на ту частину, яка відноситься до війни у В'єтнамі. Ще інші члени Конґресу хотіли б зменшити витрати на розбудову так званого Великого Суспільства, члени Конґресу з міських районів воліли б зменшити видатки на допомогу фармерам, а конґресмени з сільських районів мають охоту зредукувати видатки на допомогу містам. Оце неузгіднення плянів щодо зменшення бюджету може спричинити те, що Конґрес мусітиме довше працювати, можливо аж до вересня або і жовтня, хоч всі конґресмени хотіли б якнайскорше виїхати в терен, бо цього року відбуватимуться конґресові вибори, і треба вести виборчу кампанію. Президент заявив, що він невдоволений з того, що Конґрес збільшує видатки, бо як так далі піде, то Конґрес збільшить запропонований Президентом бюджет у висоті 112.8 більйона долярів на цілих 3 більйони долярів. Тоді треба б збільшити прибуткові податки, але конґресмени ствердили в терені, що виборці є проти збільшення податків, тому вони рішені зменшити бюджет, редукуючи деякі витрати на домашні цілі, в першу чергу на такі програми, які можуть зачекати до найближчого року.

Відбувся концерт на пошану Івана Франка у Філядельфії

Філядельфія. — Заходами Українського Літературно-Мистецького Клюбу у Філядельфії відбувся тут в суботу, 30-го квітня в авдиторії Середньої Школи для Дівчат при Брод і Олні літературно - музичний вечір для відзначення 110-річчя з дня народження і 50-річчя від смерти Івана Франка. Святочну промову про творчий шлях Поета виголосив професор українсько' літератури на місцевому Пенсильвенському Університеті д-р Григорій Лужницький. У музичній програмі виступив віольончеліст Дорій Рудницький, який при фортепіяновому акомпаніяменті Линди Девіля виконав „Елеґію", „Вокаліз" і „Танець" Михайла Жербина, „Канцону" Антона Рудницького і „Скерцо" Ван Ґоенса. Галина Сохан співала при акомпаніяменті тої самої піяністки пісні й арії до слів Франка, а саме „Чого являєшся у сні" Федора Надененка, арію Мирослава з опери „Захар Беркут" Бориса Лятошинського і „Ноктюрн" Василя Барвінського. Поему „Іван Вишенський" виголосила Лада Прокоп. Закінчила музичну частину вечора піяністка Ждана Кравців, яка відіграла Прелюд Фіс-дур Барвінського і фортепіяновий концерт Франца Шуберта „Імпромпту Б-дур, опус 142" у трьох частинах. Концерт спонзорував філядельфійський відділ УККА. Сильний дощ, що навідав в цей вечір Філядельфію, не сприяв великій фреквенції публіки на цьому концерті. Того самого дня відзначила роковини Івана Франка також українська радіопрограма імені Володимир Блавацького в рамах радіохвилини, що її спонзорує Товариство Опіки над Молоддю і Дітьми „Рідна Школа".

Драматичні твори Василя Чапленка вийшли окремою збіркою

Ню Йорк. — Окремим 308-сторінковим томом появилися тут „Драматичні твори" видатного українського еміграційного письменника і мовознавця Василя Чапленка. До книжки, оздобленої обкладинкою, для якої узято малюнок В. Баляса, увійшли такі драматичні твори письменника: драмоване оповідання „Героїчне", комедії й жарти „Цяця-молодичка або усякої твари по парі", „Купідонові стріли", „Пеня на Дзюбину голову", „Сватання у Львові", драматичний етюд „Життя і серце", історична комедія „Гетьманська с падщина", драма „Чий злочин?" і драматичні картини „Третя сила". Книжка попереджена передмовою від автора.

Співак Володимир Луців прибув на відвідини до ЗДА

В четвер 28 травня ц. р. відвідав редакцію „Свободи" відомий із своїх виступів в різних країнах Европи український тенор-бандурист Володимир Луців. Під час своїх відвідин разом з д-ром В. Нестерчуком п. В. Луців інформував про пляни свого мистецького турне, по ЗДА і Канаді, що має відбутися восени цього року. Перебуває п. В. Луців постійно в Лондоні, Велика Британія, де й він почав студіювати спів і музику в Консерваторії св. Тройці. Завершував свої студії в консерваторіях Риму, після чого почав виступати із самостійними концертами в Римі та інших містах Італії, в Берліні, Мюнхені, Амстердамі, Ротердамі, Брюсселі, Лондоні, Парижі, Штрасбурґу та в багатьох інших містах Европи, здобуваючи признання музичної критики. Виступав також в радіо і в телевізії, зокрема під час Всесвітньої Виставки у Брюсселі. В 1961 р. п. В. Луців репрезентував Велику Британію на міжнародному конкурсі співаків, фінал якого був передаваний через т. зв. Евровізію. Недавно вернувся із своїх виступів у Західньому Берліні. Володіє він 7-ома мовами. До ЗДА п. В. Луців прибув для переговорів в справі свого мистецького турне, запляновaного на осінь цього року. Плянує він виступити в жовтні-листопаді 1966 р. із своїми концертами в усіх більших скупченнях української еміграції в ЗДА.

Володимир Луців

КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ ОБОРОНИ В ЛОНДОНІ

Секретар оборони ЗДА Роберт С. МекНамара (з правого боку) взяв участь у конференції західніх міністрів закордонних справ, що відбулася минулого тижня у Лондоні. Темою конференції були справи НАТО й атомового озброєння. Поруч МекНамари — Деніс Гілі, міністер оборони Великої Британії.

Комуністи використали 1-го травня для пропаґанди проти ЗДА

Москва. — Щорічне 1-травневе святкування в СССР прийняло ще яскравіший пропаґандивний антиамериканський характер, як у попередніх роках. Головний промовець на Червоній площі у Москві, маршал Родіон Маліновський таврував американські війська у В'єтнамі, які нібито вживають „найжорстокіших і варварських засобів для винищування людей." Також пропаґандивні плякати й гасла мали здебільша в'єтнамську тематику і зверталися проти Америки. Маліновський заявив, що „Совєтський уряд робить все можливе, щоб знівечити злочинні пляни американських аґресорів у В'єтнамі" та що „разом з іншими соціялістичними країнами" СССР буде й надалі давати „в'єтнамському народові" всяку можливу допомогу. Проте у військовій дефіляді на Червоній площі не показано в цьому році нової совєтської зброї. Зате везли на ляфетах знову великі триступневі міжконтинентальні ракети й показували протилетунські ракети, так, як їх Москва постачає Північному В'єтнамові — проти американських літаків. Параду приймали Леонід Брежнєв, Алексєй Косиґін і інші совєтські „колективні диктатори".

У Пейпінґу вся 1-травнева парада стояла під знаком манiфестації приязни і солідарности з в'єтнамськими комуністами та під знаком протиамериканської лайки. Параду приймали голова комуно-китайської держави Лію Шао-чі і прем'єр Чу Ен-лай, зате не було Мао Тсе-тунґа, що скріпило загальне переконання, що той диктатор Комуністичного Китаю важко хворий. У Варшаві В. Гомулка стримався у своїй великій промові від нових нападів проти Католицької Церкви, зате лаявся проти Америки і заявляв свою солідарність з комуністами у В'єтнамі, яким бажав „перемоги". Також у столиці Південного В'єтнаму Сайґоні комуністи і їх симпатики та націоналісти з-під знаку бойовничих буддистів, здебільша молодь і жінки, демонстрували силою яких 5.000 душ з пацифістичними й антиамериканськими таблицями. Американські кореспонденти з Сайґону звертають увагу, що ті самі гасла поручали підпільні комуністичні радіопередачі та переловлені американцями писані інструкції з централі у Північному В'єтнамі. Факт, що південно - в'єтнамська поліція не протиділа тій демонстрації та взагалі допустила до неї пояснюють, як докаі слабости військового режиму Нґувена Као Кі.

Подібний характер мали 1-травневі паради в усіх інших комуністичних країнах.

Над В'єтнамом продовжуються летунські бої

Сайґон. — У Південному В'єтнамі продовжувалось затишшя у наземних боях, зате продовжувались летунські дії, включно з летунськими боями над Північним В'єтнамом. Американські літаки збили в минулу суботу над Північним В'єтнамом знову одну совєтську машину типу МІҐ-21, підвищивши таким чином число збитих совєтських літаків до 11, за час від 7 лютого минулого року. Однак під кінець минулого тижня американці втратили також дальші два літаки над Північним В'єтнамом. За офіційними даними, американське летунство втратило від 7 лютого 1965 року — 225 літаків. В американських звідомленнях промовчується свідомо, чи літаки були збиті гарматними протилетунськими вогнем, чи ракетами — щоб не інформувати ворогів. Число американських військ в Південному В'єтнамі зросло вже до 255.000, не рахуючи залоги стаціонованої на суміжних водах Сьомої Фльоти. З американського боку заперечено, наче б менше число летунських місій було спричинене недостачами летунських бомб та їх частин. Зате признано, що політичний неспокій у Південному В'єтнамі мав вплив на сповільнення взагалі протикомуністичної воєнної кампанії. Все ж, постійне бомбардування шляхів постачання з Північного В'єтнаму до Південного значно утруднило комуністам довіз нової зброї і всяких припасів, що стало тим дошкульніше, що у Південному В'єтнамі виявлено і понищено багато законспірованих та підземних складів. Однак не припинився доплив людей. Керівні американські чинники твердять, що у Південному В'єтнамі є тепер більше, як 20.000 реґулярного північно-в'єтнамського війська.

Совєтська місія при ОН почала влаштовувати пресові конференції

Ню Йорк. — Як повідомляє Пролог. — Місія СССР при Об'єднаних Націях почала влаштовувати часті пресові конференції. Речником місії є новий перший секретар Владімір А. Альдошин. До часу прибуття Альдошина, місія СССР дуже нерадо виступала перед численними кореспондентами при ОН. Пресові конференції місії СССР відбувалися тільки раз в рік, під кінець сесії Генеральної Асамблеї. Альдошин заарранжував дві пресові конференції на просторі одного тижня і повідомив кореспондентів, що тепер такі конференції будуть відбуватися частіше.

УККА таврує нову хвилю переслідувань діячів культури в Україні

Ню Йорк, Н. Й. — Український Конґресовий Комітет Америки гостро натаврував переслідування українських письменників, поетів, критиків та інших діячів на культурному полі в УССР, що московський уряд СССР, та висловив домагання, щоб Державний Департамент інтервеніював через Місію ЗДА в ОН у цій справі і „предложив факт найновішого переслідування українських діячів культури совєтським урядом на форум цієї міжнародної організації...." Постанову в цій справі прийняла Екзекутива УККА на своєму засіданні в п'ятницю, 22-го квітня 1966 року, в Ню Йорку, і копію цієї постанови вислано до державного секретаря Діна Раска. В листі, заадресованому до державного секретаря Діна Раска, проф. д-р Лев Е. Добрянський, президент УККА, заявляє, що „ми переконані, що уряд ЗДА повинен бути відповідно інформований про те, що тепер діється в Україні... Ми будемо Вам вдячні, Пане Секретаре, якщо Ви поінформуєте нашу Місію в ОН про цю справу і доручите їй пробити всі можливі заходи, згідно з процедурою, щоб найновіший акт переслідування діячів культури в Україні був доведений до відома світової Асамблеї" — писав д-р Л. Добрянський.

В КИЄВІ МАЄ ВІДБУТИСЯ СУДОВИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ І. СВІТЛИЧНОГО

Ню Йорк. — Як повідомляє „Пролог", пресова агенція Ройтера передала вістку з Києва про те, що там незабаром має відбутися суд над Іваном Світличним, українським літературним критиком, якого арештували за „передання антисовєтських творів за кордон."

Представники українських газет взяли участь у пресовій конференції в Державному Департаменті

Вашингтон. — Минулих четверга і п'ятниці, 28 і 29-го квітня, тут у приміщеннях Державного Департаменту відбулася скликана цим Департаментом чергова Крайова Конференція в справах закордонної політики для редакторів і радіових коментаторів з участю близько тисячі осіб. На цій конференції, як і на попередніх, була репрезентована й американсько - українська преса: „Америка" (ред. М. Дольницький), „Народна Воля" (ред. М. Стахів з дружиною), видання УККомітету (ред. Вол. Душник) і „Свобода" (п. И. Лисогір, ред. О. Тарнавський, ред. З. Снилик і ред. А. Драґан). Конференція відбувалася виключно на інформаційній базі, себто редактори мали право інформувати про все, що на цій конференції говорилося, але не повинні подавати цитат, хто що говорив, ані яку частину уряду він репрезентував. Виступали на конференції, коротко реферуючи головні проблеми американської закордонної політики й опісля відповідаючи на запити редакторів, головні керівники цієї політики. Відбулися також дискусійні панелі та приняття в Державному Департаменті.

Митрополит Амврозій Сенишин відвідав парафії в Нюарку і Джерзі Сіті

Джерзі Сіті. — Минулої неділі, 1-го травня, місцеву українську католицьку парафію св. апп. Петра і Павла відвідав Архиєпископ і Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреос. Кир Амврозій Сенишин. Передполуднем цього дня Владика відвідав українську католицьку парафію в Нюарку, а відвідини в Джерзі Сіті відбулися після полудня. О год 5-ій пополудні Владику зустріли в парафіяльному домі учні місцевої української католицької школи та церковні братства і сестрицтва, супроводжаючи його до недалекої каплиці в школі, яку вщерть заповнили парафіяни. Перед входом до каплиці вітали Владику шкільні діти. В каплиці Владика був приявний на Службі Божій, яку відправив місцевий парох преп. о. декан Антін Борса в сослуженні кількох сусідніх парохів. Владика виголосив проповідь, темою якої були рішення і постанови Другого Ватиканського Екуменічного Собору. Після Служби Божої Владика Амврозій запитонував многоліття для Святішого Отця Папи Павла та Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа, а Отці Пароxи для Владики та вірних. Парафія в Джерзі Сіті була одною з десяти парафій Архиєпархії, яку відвідав Владика Амврозій та передав Апостольське Благословення і уділив встановлення з таких нагод Папою відпустів.

„Тризуб" переміг УСК 6 : 0 в поході за Чашу ЗДА

Філядельфія, 1-го травня. — Футболісти „Тризуба", які були вже тричі володарями Чаші ЗДА, здобули високу перемогу 6:0 над дружиною УСК-у з Ню Йорку у відплатних змаганнях фіналу Сходу. На шляху до четвертого чемпіонату вони перед „Тризубом" ще тільки один суперник, репрезентант Заходу, з яким дружина „Тризуба" розіграє фінал цілих ЗДА. В минулонедільних змаганнях, якими приглядалося понад дві тисячі осіб, тільки у першій півгрі старання усківці чолo наступам „Тризуба", і тоді акції проходили швидко від одних до других воріт. Після перерви „Тризуб" вповні опанував грище, посилюючи гарними і продуктивними акціями лінії нападу. Ворота для „Тризуба" здобули: Ваґнер на 7-ій хвилині. Феґіна на 37-ій і 52-ій. Жовіна на 56-ій, Бенітез на 60-ій та Ваґнер на 74-ій хвилині гри.

„Чорноморська Січ" з Нюарку відбула минулої неділі, 1-го травня, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги на виїзді у Гартфорді. Січовики перемогли місцеву дружину Гартфорд СК з рахунком 3:1 зі стрілів Чижовича 2 і Чайки. Цією вигрaною „Чорноморська Січ" закріпилася на першому місці показника АФЛіґи, маючи на своєму конті 24:2 точки. Українська громада Гартфорду гостила дружину „Чорноморської Січі" після переможних змагань в місцевому УНДомі.

● **В'єтнамські комуністи-терористи („в'єтконґ") вбили або схопили понад 4.000 державних або громадських урядовців у Південному В'єтнамі.** Багато містечок і сіл опинилися без проводу і треба буде цілої ґенерації, щоб заповнити ту прогалину. Від початку 1964 року терористи вбили або схопили 4.338 службовців. До того числа не вваxовано приватних осіб, що впали жертвами терору, яка нараховує тисячі чоловіків, жінок і дітей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Громико у Папи

Якби совєтський міністер закордонних справ зголосився був на авдієнцію до Римського Папи десять років тому і провів із ним 45-хвилинну розмову, то це була б світова сенсація. Ця подія, що відбулася в середу минулого тижня, не справила ніякого враження. Адже в міжчасі Хрущов вислав був Папі Іванові XXIII привітання з приводу його 80-ліття, названий Папа благословив совєтських космонавтів, врешті прийняв зятя Хрущова Алексєя Аджубея та його дружину Раду на приватній авдієнції. А Папа Павло VI привітався і розмовляв з Громиком під час своїх відвідин у палаті Об'єднаних Націй в Ню Йорку в жовтні минулого року. На Вселенському Соборі сиділи „обсерватори'' Російської Православної Церкви, що є цілком на послугах Кремлю.

Відвідини Громика у Папи мали все таки свою політичну вимову. З одного боку, совєтські правителі переконалися, що хоч Папа не має ні одної дивізії, проте є він такою моральною потугою, яка сильніша за зброю. Водночас уже Іван XXIII пробував ставитися до Совєтського Союзу просто як до великодержави, без уваги на її духовий зміст, і розглядав можливості поліпшити долю Католицької Церкви в уярмлених комуністичних країнах — шляхом відпружування атмосфери.

У двох точках російські комуністи, як і керівні кола Апостольської Столиці, однозгідні: що в'єтнамська війна небезпечна для світового миру і що міжнародної політики не слід утотожнювати з ідеологією. Правда, поняття миру у Москви й Ватикану не однакове: Москва ніби хоче замирення у В'єтнамі, але посилає Північному В'єтнамові літаки, зброю, амуніції і виряд. Але, з огляду на загрозу, що комуністична перемога у В'єтнамі практично промостила б шлях геґемонії Пейпінґу в Південній Азії, Москва рада була б, може, погодитися і на „невтральність'' Південного В'єтнаму.

Вже Хрущов кількакратно підкреслював, що „співіснування'' СССР з Америкою не простягається на будь-який ідеологічний компроміс між комунізмом і капіталізмом. Ця розмежованість ще яскравіша на релігійному відтинку. Москва була, є і буде ворожа супроти всіх релігій і всіх Церков, що не хочуть підпорядкуватись комуністичній владі і стати на її послугах. Зокрема католицизм це завжди для большевиків „ворог число 1''. Так само всі дійсно віруючі християни виключають можливість будь-якої ідейної злагоди з атеїстичним комунізмом.

Можна сумніватися, чи будуть якісь практичні наслідки авдієнції Андрея Громика у Папи Павла VI. Недарма Папа за кілька днів перед тією авдієнцією переслав польському кардиналові Вишинському листа з висловом жалю, що він, Папа, не приїде до Ченстохови на святкування 1000-ліття християнства в Польщі. Не покращає доля Церкви ані в СССР, ані в його сателітних країнах. Поки існує комунізм — існуватиме й поширюване ним зло у світі. Тим не менше Ватикан не сповнив би своєї місії, якщоб не використав кожної нагоди і кожної можливости для рятунку людського життя і людських душ.

Процес у Мюнстері

Згідно з повідомленням західньонімецьких і американських пресових аґенцій, на кінець минулого місяця був призначений у Мюнстері, в Західній Німеччині, судовий процес проти 18 воєнних злочинців — колишніх ґестапівців, обвинувачених у фізичній екстермінації десятків тисяч населення в західньоукраїнському місті Станиславові та в його окрузі під час німецької окупації в 1941-1943 роках. Виготовлений німецьким судом акт обвинувачення закидає підсудним безпосередню участь в масакрах жидівського населення: у Станиславові й околиці гітлерівці винищили яких 120 000 жидів, в тому числі багатьох з Карпатської України. Головний обвинувачений в цій справі — відомий із свого садизму й жорстокости — шеф станиславівського Ґестапо Крюґер вилучений із заповідженого процесу і буде суджений окремо. Відповідатимуть за його і за свої злочини підлеглі Крюґерові старшини гітлерівської служби безпеки і з'єднань есесів.

В повідомленнях преси говориться тільки про те, що підсудні були спричинниками масових убивств жидів. Ніякої згадки немає в західній пресі про те, що в той самий час, з тих самих рук і за наказом того самого Крюґера згинули десятки тисяч українців, в тому числі сотки розстріляних за офіційними списками і ще більше тих, що були знищені під час каральних експедицій по селах і містечках Станиславівщини. З цього погляду дуже важливими треба вважати голоси тих українських публіцистів, зокрема Івана Менделюка у вінніпезькому „Новому Шляху'' та д-ра Лева Шанковського в попередньому числі „Свободи'', які вимагають, щоб під час процесу у Мюнстері були розглянені також злочини підсудних супроти українського населення.

Більш як будь-коли треба добиватися, щоб в згаданому процесі були висвітлені якнайосновніше ті страхітливі умови, в яких жило українське населення під гітлерівською окупацією, і щоб були встановлені ті важкі жертви, що їх мали також українці. Вимагаючи, щоб для свідчення на процесі були допущені також українські свідки, треба водночас докласти зусиль, щоб поінформувати ввесь світ, особливо ж через американську й канадійську пресу, про факти кривавого масового ґеносиду гітлерівських окупантів у відношенні до українського народу.

Почати обидві акції треба одночасно і в якнайширшому засягу. Українськими свідченнями й інформаціями треба показати, як широко й жорстоко розправлялося Гестапо передусім з свідомими українськими громадянами й націоналістами: доводити це офіційними списками розстріляних, закатованих, депортованих у німецькі табори смерти. Може ці докази і свідчення переконають світ, що ні українські націоналісти, ні взагалі українці не були „гітлерівськими коляборантами'', як представляє їх не тільки большевицька, ворожа до українських національних змагань, але й частина жидівської преси. Разом з цим треба висвітлити й ту активну боротьбу, що її вели в той час українці і проти гітлерівського тоталітаризму і проти стосованого ним терору у відношенні до всіх національностей, що живуть в Україні. Факт, що за сприяння переслідуваним жидам в самій тільки Станиславівщині розстріляно понад 100 українців й українок, має теж свою вимову і повинен бути доведений до відома світової опінії.

Ярослав Курдидик

НАЗРІВАЮЧА ТРЕТЯ СИЛА АЗІЇ

Мабуть, рідко яка держава в історії людства перейшла таке велике коливання за такий короткий час, як це трапилося з Японією. Аджеж не так давно, бо заледве 30 років тому, Японія вибилася своєю імперіялістичною потенцією на одно з чільних місць, а після того у великій війні примушена була скапітулювати і втратити не лише здобуті терени, але навіть частину своїх земель. Тепер ця країна „квітучої вишні'' вибивається знову на одне з передових місць, намагаючись стати „третьою силою в Азії''.

Варто пригадати, що ще не так давно Японія розтягнула була свої впливи на одну шосту частину світу. Її хоробрі вояки пробилися крізь Бірму аж до індійських кордонів, обсадивши всю тодішню Індонезію, Індо - Китай і Філіппіни. На китайському материку японці зайняли всі найважливіші порти, включно з Гонґ-Конґом, а контролю морів поширили аж по Гавайські острови і далеку Австралію. Ще до того часу Японія зробила з Манджурії свою васальну державу.

Видається дивним і незрозумілим, як держава з 60 мільйонами населення здобулася на таку неймовірну динаміку, викресала з себе таку високу політичну і мілітарну силу.

У 1945 році Японія була цілковито розгромлена, і її економіка знаходилася у стані повної руїни. З колишніх трьох великопотуг Азії залишилося тільки дві — СССР і червоний Китай. Японія була такою знекровленою, що вже не являла собою ніякої сили. На місці Японії витворився велетенський політичний вакуум, який почав втягувати в себе різні діючі політичні сили. На теренах, що їх ще недавно окупувала Японія, розвинулись самостійницькі рухи, зактивізувались комуністи і почали щораз виразніше позначатися впливи ЗДА. Очевидно, що до „політичної спадщини'', яку перебрали по Японії ЗДА, почали простягати свої руки СССР і Китай, країни з великим населенням, але економічно відсталі, особливо, коли мова про Китай. Самозрозуміло, що ЗДА намагалися всіми можливими засобами обмежити експансивність обидвох комуністичних великодержав, і війну у В'єтнамі слід розглядати, як один із „не закінчених ще розрахунків'' у боротьбі за впливи на тому обширі, як превентивний захід, щоб здержати поширення комуністичної аґресії на Південну Азію й посередньо на приазійський обшир.

При цьому автоматично постає питання: а яку ж ролю мусить взяти на себе Японія, як азійська великодержава, що має тепер уже майже 100 мільйонів населення і виходить на одне з перших місць у промисловій продукції? Для ілюстрації індустрійної могутности Японії варто згадати, що в суднобудівництві вона займає перше місце у світі, в продукції вантажних автомобілів на експорт — друге, а в електроніці — третє. Експорт Японії у 1965 році становив 8.5 мільярда долярів.

Однак, не зважаючи на просто головокружний зріст її добробуту, що підвищується з року на рік, політикою повної демілітаризації, яку провела свого часу Америка, Японію зведено на рівень такої „мілітарної слабини'', що вона може забезпечувати власними силами тільки внутрішній порядок і охорону кордонів в мирному часі. Ця країна самураїв і каміказів має тепер всього лише 225 тисяч піхоти, 33 тисячі моряків, заледве 1.100 літаків і 440 малих бойових кораблів та моторових човнів.

Проведена з повною силою політика демілітаризації у великій мірі вилущила з японського вояцтва колись з таким пієтизмом плекану лицарськість духа. І тепер не тільки в Пентаґоні, але й в усіх тих країнах, що їм загрожує залив комунізму, сушать голови над тим, яким би то робом привернути Японії її давню мілітарну могутність і зробити її співохоронцем того величезного обширу.

Про цю помилку у відношенні до Японії ось що написав відомий коментатор Тед Люї в „Дейлі Нюз'':

„Після закінчення війни ми п'яніли від радости, коли наші пацифісти і т. зв. „голуби вічного миру'' підсували нам плян обернути Німеччину у „картофельлянд'', а Японію — у країну „ловців риб і черепах''. І це ми дали змогу розростися Совєтському Союзові і Китаєві до меж смертельної загрози. Нашу помилку супроти Німеччини ми зуміли вчасно направити. Але, на жаль, справа у відношенні до Японії все ще бовтається у сфері „вищого філософування'', з якої ми не можемо виплисти на чисту воду — обходитися нам без неї чи таки дати їй те місце у світовій політиці, на яке вона заслуговує?''

І справді, питання Японії та її майбутнє має для ЗДА немаловажне значення. Як зробити так, щоб привернути тій країні її колишнє політичне та мілітарне значення і рівночасно не допуститися знову помилки: не дати їй вигострити „самурайського меча'' до тієї міри, щоб вона могла ще раз повторити трагічний Перл Гарбор?

СОВЄТИ ПЕРЕКИДАЮТЬ ВІЙСЬКА НА КОРДОН З КИТАЄМ

Ню Йорк (Пр.). — Бостонський щоденник „Крищін Саєнс Монітор'' передав вістку з Москви про те, що СССР перекидає частину своїх військ з Европи на схід, ближче до своєї границі з Китаєм. В той сам час — пише „Монітор'' — совєти будують оборонні споруди, правдоподібно включають апаратуру і зброю проти ракетних атак. За офіційними даними совєтські збройні сили під сучасну пору нараховують 2,423.000 вояків.

Т. Прокопів

ФАБІЯНСЬКИЙ СОЦІЯЛІЗМ

У 1884 році невелика група англійських інтелектуалів заснувала так зване Фабіянське Товариство, яке мало ту ж саму мету, що й Маркс: організація всесвітнього, безклясового, безбожного, соціялістичного суспільства. Фундаторами й керівниками цього товариства були Беатриса й Сідней Вебб та Бернард Шов. Свою назву запозичило воно від імени римського полководця Фабіюса, відомого поміркованою тактикою: він діяв обережно і ніколи не вводив у бій все своє військо.

Назвавши своє товариство іменем Фабіюса, вони перейняли також і його тактику. Бернард Шов визначив себе комуністом, але не погодився з Марксом у питанні, якими методами соціялістична революція має бути досягнена. У своєму творі „Хто я, що я думаю'' він ствердживав, що „Капітал'' Маркса не є підручник соціялізму. Це тільки Ієреміяда проти капіталізму. Цей твір був написаний для робітників, але робітник поважає буржуа, і сам хоче стати буржуа. На думку Шов, лише середні та вищі кляси суспільства є революційні; пролетаріят — консервативний елемент.

Базуючись на цій теорії, Шов і його однодумці плянували осягнути свою ціль не шляхом повстань пролетаріяту, а шляхом пропаґування ідей соціялізму серед молоді вищих кляс. Ця молодь мала всі шанси у майбутньому зайняти високі пости і таким чином, успішно впливаючи на суспільну думку, поступово змінювати існуючий лад. Тоді світовий соціялізм був би осягнений без будь - яких революцій.

Сідней Вебб навіть визначив для цієї керівної верхівки методи, якими вона мусить послуговуватися, щоб змінити світ. Ці методи він назвав „доктриною неминучих поступових змін''. В практиці це мало значити повільні, мирні зміни в існуючих принципах закону, моралі, уряду, економіки й освіти. Кожна така зміна мала б бути такою незначною, що маси їх навіть не помічали б.

Фабіянці, маскуючись під різними загальнореспектованими назвами, швидко добилися поважних успіхів. Так, у 1889 році, коли товариство мало лише 300 членів, двох з них обрано до Лонданської Шкільної Ради. Коли ж у 1924 році партія лейбористів прийшла до влади, фабіянський лідер Рамзей Мекдоналд став прем'єр - міністром, а Сідней Вебб — міністром праці.

У 1929 році, коли ця партія знову прийшла до влади, Мекдоналд знову став прем'єром, а 20 інших фабіянців зайняли найвищі пости. Вісім стали міністрами в його кабінеті.

**

Насіння фабіянського соціялізму посіяно в ЗДА ще перед початком 20 століття. Сам Сідней Вебб приїхав до Америки у 1888 році. Наступного року його твір „Соціялізм в Англії'' був поширений серед студентів Гарвардського та інших університетів. В 1905 р. фабіянці заснували Школу Соціяльної Науки та Міжколеґіяльне Соціялістичне Т-во. Протягом трьох років зорганізовано філії цього товариства в Гарвардському, Прінстонському, Колумбійському та інших університетах.

Першими лідерами цього соціялістичного руху в Америці були Фелікс Франкфуртер, Волтер Ліппман, Джон Дюї і Волтер Равшенбуш. Франкфуртер у той час був професором Гарвардського університету й активним членом його філії Міжколеґіяльного Соціялістичного Т-ва. Ліппман був президентом цього товариства й найближчим співпрацівником Франкфуртера.

Цей аванґард фабіянських соціялістів пропаґував соціялістичну теорію Кейнса, яка відрізняється від Маркової тим, що, замість державної власности на знаряддя виробництва, вона пропонує сувору державну контролю виробництва й фінансів. За Кейнсом, коли така контроля є можливою, державна власність непотрібна. Ця теорія добре пасувала до гасла фабіянців: „Змінюй усе, крім зовнішнього вигляду!'' Цю теорію Гітлер і Муссоліні запровадили в Німеччині та в Італії.

Франкфуртер і Ліппман під час першої світової війни ввійшли до уряду як асистенти секретаря морського департаменту. Там вони зустрічалися з ще молодим тоді Ф. Д. Рузвелтом і стали його ідеологічними друзями.

Після війни Франкфуртер повернувся до Гарварду. Принаймні 300 його студентів, включаючи двох улюбленців, Алжера Гісса й Діна Ачесона, знайшли дорогу до найважливіших урядових постів, тягнучи за собою своїх однодумців. Частина з них була комуністами. Через 25 років після того Франкфуртер, уже як суддя Найвищого Суду, був свідком у справі свого учня — комуністичного аґента Гісса. Ліппман добре відомий з його статтей проти незалежности колоніяльних народів Росії.

Елеонора Рузвелт, Дін Раск, Адлей Стівенсон, Франкфуртер та інші, — всі, як один, ставали на захист викритих комуністичних аґентів, як це було у випадку Алжера Гісса та Л. Кюрі.

Фабіянці, хоч і мають відразу до „аґресивної природи комунізму'', ніколи не атакують концепту безбожного, безклясового, соціялістичного світу тому, що їх мета та ж сама. Їх часто можна знайти в комуністичному таборі, де вони „використовують комуністів''.

Ніхто інший так голосно не хвалив російських комуністів, як сам фундатор фабіянського т-ва Бернард Шов. Бувши 1931 року в Москві, він виголосив таку промову: „Це є дійсна втіха для мене, старої людини, вступити в могилу, знаючи, що цивілізація світу буде врятована... Це тут, у Росії, я фактично переконався, що нова комуністична система здібна врятувати людство від сучасних криз, повної анархії та руїни''.

Шов високо цінив Леніна. Він казав, що Ленін був „найбільший з усіх фабіянців''.

**

Мабуть, не оплачується тепер називати себе фабіянцем, або взагалі соціялістом. Принаймні, дуже рідко цю назву можна зустріти в газетах та журналах. Існує безліч усяких товариств, клюбів, асоціяцій, комітетів, які є по суті соціялістичні, але ніколи не називають себе дійсним ім'ям. Соціялісти всякого ґатунку воліють тепер називати себе лібералами. Який інший параван може бути кращим за це модерне слово!

**

Дивним здасться той збіг обставин, що завжди, коли Америка анґажувалась у якійсь антикомуністичній акції — чи в Китаї у сорокових, чи в Кореї у п'ятидесятих, чи на Кубі, чи в Домініканській республіці або у В'єтнамі у шестидесятих роках, — завжди якийсь англійський журналіст ухитрявся інтервіювати комуністичних лідерів і описати їх у найбільш симпатичній формі.

І якось траплялось так, що автори всіх цих статтей критикували ЗДА й намагались переконати читачів, що та чи інша американська антикомуністична акція приречена на невдачу, і тому мусить бути припинена. Такого роду статті англійського журналіста з Ганою, Джемса Камерона, періодично з'являються на сторінках „Ню Йорк Таймсу''. Газета не пояснює, чому Камерон є в Ганої такою „персона ґрата'', але з того, що він пише, легко пізнати в ньому англійського фабіянця.

(Закінчення на стор. 4-ій)

КРІЗЬ СЕРПАНОК РОКІВ

Цієї весни минає двадцять п'ять років з дня смерти мистця Івана Труша (1869-1941). Про свого батька ділиться спогадами в „Літературній Україні'' мистцева донька Аріядна Труш.

Найдавніша згадка, — розповідає вона, — сягає часу, коли наша родина мешкала на другому поверсі в будинку Наукового Товариства імени Тараса Шевченка. Батькова робітня містилася на третьому поверсі.

Ще малою дівчиною, коли мама була зайнята і не помічала мене, я вибігала з помешкання і навшпиньках заходила до робітні. Батько стояв перед мольбертом і малював. Він часто відходив до вікна і збоку дивився на свою працю, потім наближався до мольберта й обережно торкався пензлем полотна. Мене те бавило й зацікавлювало. Перша батькова робітня була обставлена дуже гарно, зі смаком. Були там твори народного мистецтва, килими, канапа, покрита гуцульською тканиною, різьба, полтавські і татарські рушники, довершені картини, а також ескізи...

Ту робітню й батька, — згадує Аріядна Труш, — і нині бачу, ніби крізь прозорий серпанок. Тато був вищий середнього росту, стрункий. Цю стрункість зберіг до останніх днів. Мав легку ходу, міцні й гарні руки. Костюми й плащі носив завжди одного фасону, з часів студіювання в Краківській академії. Цю моду вважав за гарну, естетичну.

У 1910 році мистець Іван Труш переїхав у власний будинок. Робітня тут мала інший вигляд, ніж перша. два мольберти, столик, крісло - гойдалка, шафка для фарб. Нічого зайвого. На одній із стін трохи несподівано для нього — репродукція картини Бекліна „Острів померлих'' та два пейзажики, намальовані Людмилою Драгомановою, батьковою тещею.

Часто в літературі та в спогадах згадується про дружбу Івана Труша з Іваном Франком. Про це Аріядна Труш пише: „Так, вони підтримували добрі стосунки. Тоді ми, діти, були ще малими, і тато на відвідини Івана Франка нас не забирав. Але пам'ятаю візиту Івана Франка до нас. Переважно він заходив до робітні, і там вони довго розмовляли, деколи й до ночі. А вліті сиділи в садку, а потім пили чай. Нам завжди наказували триматися здалека, щоб не заважати розмові. Ми сперечалися, хто понесе чай, бо кожному хотілося прислужитися шановному гостеві. Пам'ятаю одного разу батько фотографував Івана Франка під акацією в нашому городі. Лавочку, на котрій вони вдвох сиділи, батько потім змалював''. Ця картина зберігається в Аріядни Труш.

Цікаві спогади про відвідини мистця Василем Стефаником.

„Одного зимового дня, — розповідає Аріядна Труш, — ми повернулися додому з гуляння. Вдома застали нещоденний настрій. В їдальні стіл був накритий вишиваною скатертю. Мама, таємничо усміхаючись, сказала: „Ви так пізно, а в нас був гість, Василь Стефаник'', і вже півголосом промовила: „Приніс і залишив для вас шоколяду''.

Того ж вечора батько розповідав нам про письменника Василя Стефаника. Познайомилися вони ще коли обидва студіювали в Кракові. Від того часу приятелювали, зустрічалися у Львові, а також у Кракові та Відні. Їй, як найстаршій, батько подарував книжку Василя Стефаника „Моє слово'', видану у Львові 1905 року. На першій сторінці тієї книжки — світлина письменника, зроблена Іваном Трушем''.

Жив мистець Іван Труш виключно з продажу картин, котрих намалював за своє життя близько шести тисяч, серед них — до 350 портретів. Деякий час Іван Труш викладав у школі М. Мурашка в Києві.

Більшість картин Івана Труша зберігається в приватних збірках в Україні, в Росії і за кордоном. Найбільшу збірку має мистецький музей у Львові. Науковий працівник цього музею Я. Нановський написав про Івана Труша монографію.

М. Щ.

Михайло Островерха

НАРИСИ З СВЯТОЇ ЗЕМЛІ

(4)

Є деякі місця, смуги у Єрусалимі, де в гарячі сонця й у подихах вітру тихо простилається спокій. Це Оливна Гора, долина Кедрону, долина Йосафатова. Понурою, східньою архітектурою мовчить тут мавзолей Авесалома, найлюбішого і найневдячнішого сина Давида. Але досконалого спокою ви — здалека! — відчуєте в ... невтральній смузі, що ділить Єрусалим на йорданський та ізраїльський. Ширина цієї смуги не однакова. Тут постійно відчуваєте воєнну напругу. І, правду сказати, йорданці більше напружені, як сини Давида. На межі невтральної смуги не смієте помацатися за фотографічний апарат. Всюди скрито, в поготовлі стоять вояки. Одягнені вони вельми скромно, не грішать надмірним військовим „шиком''.

В одній такі смузі, одного ранку, ми опинилися перед кордонним шлябантом: Ізраїль. Наш провідник коротким реченням нас попередив: „Отці! Пані й Панове! Прийміть до відома, що тут не водиться критикувати! Зрозуміло?'' Перевірка пашпортів була щільно-докладна. Взагалі справа перевірки пашпортів тут, на цім Сході, вельми нагадує минулі часи в Польщі. А за „рай'' я вже й не говорю! — ступивши на землю Ізраїля, ми дістали провідника Карля Гомец, іще молода, русява, мила, привітна й тверда жінка — майор ізраїльської армії.

Зараз же подались ми оглядати другу частину святих місць — Вечерник, церква Успіння, Гора Сіон. В будинку, під Вечерником, є гріб Давида. Великан же був цар Давид, бо й гріб його величезний! Тут же, недалеко, мавзолей: усі пам'ятки — таблиці, написи, саркофаги тощо — по жидах із цілої Европи, що їх помордував Гітлер. У цім мавзолею зупиняюсь думкою: яких розмірів буде наш мавзолей у Києві, щоб згадати хоча б прізвища мільйонів-мільйонів українців, що їх винищили, вимордували Москва, Гітлер, Польща і інші „вспульне ґраніце''!

Так! В Ізраїлі іншим духом війнуло. Тут відчуваєте лад, спокій, чистоту, достаток, працьовитість. Усюди поля управлені, всюди переведено штучне наводнення, без якого — і без мільйонів, що ними тут солідно й сумлінно орудують! — ця земля була б пустелею. А так — цілі простори, це одна, знесла зелень життя: помаранчники, бананники, виноградники, пальми з ситими дактилями, а при тім цілі лани бавовни й збіжжя. У країні такого господарства, то й ті голі і пустельні верхи гір не викликають понурого настрою у душі.

Наш автобус легко й весело, серед зелені піль і садів, несеться по прегарній, асфальтовій дорозі. Усі дороги широкі, вигідні, а в їх „основі'' чути мільйони долярів! — На краю дороги стоять три вояки й дають знак, щоб зупинитись. Автобус зупинився: бачимо, це два вояки, а один вояк — гарна невіста! Вони попросили, аби їх взяти, бо вони втомлені ходою. Вони привітні, стрункі, чистенько одягнені, культурні в поведінці. Невіста веде себе, як гідно заправлений вояк.

Місто Тель-Авів не має у собі нічого такого окремо характеристичного; це велике, звичайне, модерне в теперішньому світі місто — з широкими скверами, бульварами, в зелені, з будинками модерних зарисів. Є й одна католицька церква. Чомусь більше сподобав я собі портове місто Яфу, старовинне Йоппе. Жидівська леґенда каже, що основником цього міста був син Ноя, Яфет. А Пліній твердить, що це місто існувало ще перед потопою світу. Нині воно просторе, модерне місто.

**

Зауважую, що є в Ізраїлі й меншина — араби. Посмів я спитати нашу провідницю:

— Чи араби живуть тут відокремлено?

— Ні! — відповіла коротко, змірявши мене питайним поглядом.

І справді! Берімо, в Назареті, либонь із усіх міст Ізраїля, арабів живе найбільше, то відокремлення їх не мало б практичного сенсу. А що вони живуть тут досить скупчено, то й їх шейх голосить із мінарету їх мошеї молитву-пригадку. Але тут, серед гамору дня, його сливе не чути: не дали йому тут голосника, то лише нишком він співає ...

В Ізраїлі усюди розмовитесь по-англійськи, по-німецьки, а ми, українці, як захочемо, то й по-українськи. Між собою жиди розмовляють — що чути на кожному кроці — лише по-єврейськи. До цієї одностайности в мові не прийшло у них так легко. Всі знаємо, що жидів єднала віра, традиція, а не мова. Вже по повороті з Вавилону — 538 р. пер. Хр. — жиди застали в Палестині лиш арамейську мову, а єврейської уживали тільки у святині й синаґоґах. Потім жиди мали різні діялекти, жарґони, аж до наших часів, коли панував так званий — „їдіш''. Щойно в найновіших часах прийшов патріот-містик, що став проповідувати мовну єдність жидів, що укріпив жидів у двотисячну єврейську мову, всадивши в неї нові, модерних часів терміни, — це Елізер Бен Єгуда. Важко йому йшло, мав він великі спротиви й перепони у своїй місії. Але в рік його смерти — 1922 — він таки діждався, що 14 тисяч дітей уже розмовляли по - єврейськи. Його „Тезаврус'' це, в їх мові, сущий і необхідний підручник, як для французів „Діксіонер де ль Академі''. Його син, одинак, Ітамар Бен Аві, продовжує місію батька, опрацьовує нову азбуку, щоб визволити жидів від старої, складної азбуки.

Шикаґо, Ілл.

ПЛЯНУЄТЬСЯ ВЕЛИЧНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН ІВАНА ФРАНКА

15 лютого відбулася громадська нарада в Шикаґо, скликана президіями Об'єднання Українсько - Американських Громадських Організацій, Ліги Американців українського Походження та Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Шикаґо. Ціллю наради було поширення ділового комітету, організації відповідних комісій, вибрання почесного комітету та намічення пляну праці для відзначення роковин Івана Франка.

На нараді вибрано управу та комісії. А на засіданні 21 лютого розділено обов'язки так: Адам Антонович — голова, Т. Шпікула і Т. Носієвич — заступники, Вол. Ничай і К. Доманчук-Баран — секретарі, Василь Бражник — скарбник, Ів. Михальцевич — фінансовий секретар, ред. М. Денисюк — орг. реф., Ст. Голяш, д-р. Трухлий, Д. Завертайло, та Ів. Лисенко входять до імпрезової референтури, Ол. Коновал, У. Целевич, В. Іващенко та М. Денисюк увійшли до прес. - інформаційної секції. Контрольну Комісію очолив В. Ростун, а членами є професор Красник, д-р Кибилецький, И. Медвецький, Г. Олек, Будний та Яшко.

У висліді дискусій на згаданих засіданнях вирішено ювілейні франківські роковини розпочати імпрезою 15 травня 1966 року в готелі Шерман в давнтавні. На ній зможуть бути присутні учасники конвенції УНСоюзу, які в той час будуть в Шикаґо та громадянство міста Шикаґо.

Громадський Комітет плянує спільну маніфестаційну імпрезу молодечих організацій та старшого громадянства.

Івано-Франківські святкування мають закінчитися в першому кварталі 1967 р. бенкетом і роздачею нагород особам, які відповідно відзначать в згаданому часі роковини Івана Франка.

Референтура преси

Виставка образів проф. Дам'яна Горняткевича

6-го березня відбулася заходом 28-го Відділу Союзу Українок в Нюарку виставка малярських праць проф. Дам'яна Горняткевича.

Виставка охоплювала праці мистця 1920-1965 років і представляла красвиди, квіти, портрети та проєкти поліхромій.

Вечір відкрила голова Нюаркського відділу СУА пані Софія Андрушків та передала слово імпрезовій референтці пані О. Хруцькій.

Пані Хруцька змалювала постать небуденно обдарованого проф. Горняткевича. Професор - любитель природи, тому його твори все погідні, повні соняшної теплоти.

Опісля промовляв проф. А. Малюца, вказуючи на безпосередній контакт з мистцем, який живе і творить серед нас. Проф. Горняткевич, — це науковець мистецтвознавець і мистець, а стиль його творів реалістичний та імпресіоністичний. Та головне, проф. Горняткевич людина люблена й поважана цілою громадою, і може тому його твори такі близькі й дорогі для нас.

Численно зібрана публіка рясними оплесками вітала проф. Горняткевича, який в коротких словах накреслив свій мистецький шлях.

З вдячністю розказував про своїх учителів, а саме проф. Камоцького з Краківської Академії, який був учнем проф. Станіславського, що походив з України і все захоплювався українськими красвидами. В Дрездені навчав мистця проф. Бирінґер, що був портретистом саксонського короля.. З пієтизмом згадував проф. Горняткевич Великого Митрополита Андрея Шептицького, що в хвилинах вагання піддержував його словами: „Ви не потребуєте вже ніякої Академії."

Та при кінці свого „рахунку совісти" проф. Горняткевич признався, що музою його життя все була є, і буде його дружина, що стимулювала мистця до все кращих мистецьких досягнень.

Після прийняття ще довго насолоджувались глядачі чудовими образами, а я ніяк не могла відійти від тієї пільної доріжки серед українського жита з маками і волошками . . .

Таїса Богданська
пресова референтка

Ню Йорк, Н. Й.

ВРАЖЕННЯ І ДУМКИ З БЕНКЕТУ І БАЛЮ ЛІКАРІВ І ІНЖЕНЕРІВ

Життя української громади в Ню Йорку пливе широким руслом. Політичні віча і панелі, наукові доповіді, виставки картин, концерти, академії і конвенції переганяються з собою. А все ж таки є такий час в році, коли на перше місце приходить товариське життя, а іменно час карнавалу, час традиційних балів. Одним з найбільш репрезентаційних був без сумніву бенкет і баль інженерів і лікарів, який відбувся 12-го лютого в залі готелю Вальдорф Асторія.

Показалося, що і ця заля вже є замала, щоб примістити таку кількість наших професіоналів молодшої і старшої ґенерацій та студіюючої молоді. Найбільш маркантним явищем цього балю була велика кількість молодих людей. Насувається думка, що проблему молодшого і старшого покоління треба розв'язувати на дуже різнородних площинах, і одною з них без сумніву є того роду товариська зустріч, де молоді почуваються старшими, а старші легше зможуть розуміти своїх доньок і синів.

Насолодою для всіх була презентація дебютанток. Це був наче подих весни — свіжий і повний життя. З повагою вони виступали та глибоким поклоном представлялися, як нові члени громадського і товариського життя. Хай же ці шнурочки перел, що так гарно прикрашували їх, будуть рядами щасливих і ясних років у їхній будучності.

Радісно було зустрічати недавно ще молодих студентів, а сьогодні повноцінних громадян, що студіями і працею добилися поважних становищ в американськім життю. Радісно, бо вони не загубилися в чужім морю, а використовують кожну нагоду, щоб приїхати, не раз із досить далека, і провести час в товаристві своїх друзів, серед свойого рідного оточення.

Несподіванкою для мене був виступ квартету ревелерсів „Каравана" в складі: Б. Бемко (мистецький керівник), Р. Канюка, Л. Калинич, М. Длябога. Виконання їх репертуару свідчило про дуже інтенсивну працю цілого ансамблю. Тяжко було очікувати від людей різних професій, що знайдуть в собі стільки запалу і любови до того роду справи і схочуть посвятити їй так багато часу і праці, що є першою умовою успіху такого ансамблю.

Програму виконано з добрим почуттям ритму і дикції. Я сказав би, що „Каравана" створює свій власний стиль, щось по середині між нашими ревелерсами і теперішніми численними чужинецьким співочми групами.

При порівнанню тих і тих брак правдивого професійного балянсу, чи спеціяльно добрих голосів зовсім не вражає, а їхній ентузіязм і завзяття дає запоруку, що їх рівень буде зростати. Треба відмітити, що їх програма складалася з пісень власного укладу, або опрацьованих членами квартету.

Того роду розвагова музика є потрібна і корисна, а також може багато прчинитися до нових заінтересувань нашої молоді, бо широке русло нашого життя вимагає різнородного і багатого вияву наших почувань і заінтересувань.

Гратулюючи сердечно нашому симпатичному квартетові і відважним подорожникам, що своєю „Караваною" пробивають новий шлях на пустині легкої і розвагової музики, бажаємо їм успіхів і передовсім витривалости в дальшій праці. Акомпаніювала М. Ґеча, яка виявила багато ентузіязму для того діла.

До загального настрою немало причинилася оркестра „Амор", що під час бенкету створювала сантиментальну атмосферу легкою і оперетковою музикою, а потім, у збільшеному складі, з незаступимими В. Гентишом і І. Раковським, з вервою впровадила всіх у правдиво забавовий настрій.

Бенкет і баль, що був вміло приготований і перепроваджений тривав до 3-ої год. ранку при переповненій залі, в гарній товариській атмосфері.

Володимир Цісик

Філядельфія, Па.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ ОУА „САМОПОМІЧ"

20 лютого 1966 р. при переповненій залі УСО „Тризуб" відбулися Загальні Збори Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" — Відділу у Філядельфії. Збори відкрив голова ред. Микола Вайда. Відмовлено молитву, згадано померлих членів та приступлено до порядку нарад. Вибрано Президію Зборів в такому складі: голова проф. д-р Богдан Гнатюк, заступник д-р М. Ценко, а секретарі інж. Т. Онуферко та інж. М. Караман. На почесних членів запрошено до Президії представників Головної Управи „Самопоміч" в Ню Йорку, голову ГУ Юліяна Ревая і референта Збереження Молоді при ГУ Ю. Білинського.

Уступаючий голова ред. М. Вайда звітував про працю управи. Управа працювала в напрямі впорядкування членських вкладок, виготовлення списка членів, впорядкування передплати на журнал „Новий Світ". Успішно переведено Зеленосвяточну збірку для залишенців в Західній Европі, видано „Обіжники" до членів, влаштовано 6 „Живих Газет". Перебудовано третій поверх дому „Самопомочі" при головній вулиці Брод, поширено кімнату, де відбуваються сходини різних товариств. Уступаючий голова підкреслив потребу заснувати при Самопомочі секцію українських емеритів, утворити нову референтуру збереження молоді, акцію популяризації високошкільних студій нашої молоді, і акцію обезпечення всіх українців в котромусь з 4-ох українських Союзів.

Звітували секретар Відділу інж. Т. Тещук, скарбник інж. Б. Турченюк і культ. світ. референт П. Ґенґало.

Після бурхливої дискусії за і проти уступаючої Управи на внесок Номінаційної комісії вибрано Нову Управу. Загальні Збори окремо вибирали голову і окремо Управу. На голову вибрано ред. Миколу Вайду, а управу в такому складі: інж. М. Караман, інж. Б. Турченюк, П. Ґенґало, Ю. Татунчак, Ю. Прокопишин, І. Скочиляс, д-р Ю. Колтун, інж. Т. Онуферко, О. Михайлюк, інж. Процик, А. Шекерик, Наталія Андрусів і І. Ракочий. Контрольна Комісія: проф. д-р Ю. Мачук, О. Зелінський, Т. Кульчицький. Тов. Суд: д-р Вол. Рудницький, д-р М. Ценко та інж. Т. Тещук.

У вільних внесках з-поміж молодих висловлено невдоволення з неповажної дискусії, що зле впливає на молодь, яка цікавиться українським життям. Висловлено бажання об'єднати на терені Філядельфії Суспільну Опіку в організації, яка керуватиме опікою над потребуючими та в справі допомоги. Повірено новій Управі „Самопомочі", щоб зайнялася цією акцією. Висловлене бажання висилати старий одяг потребуючим українцям в Західній Европі. Схвалено внесок голови в справі заснування рефентури збереження молоді.

Новий голова Відділу „Самопомочі" ред. Микола Вайда подякував за вибір та звернувся з проханням до тих, які так гостро критикували діяльність попередної Управи, щоб вони не стояли збоку, як досі, а ділом показали добру волю в праці для добра українського загалу

Присутній

Лос Анджелес, Каліфорнія

ЗУСТРІЧ ХОРУ „КОБЗАР" З СПІВАКОМ АНДРІЄМ ДОБРЯНСЬКИМ

Довідавшись про те, що Метрополітен Опера завітала до Лос Анджелесу, і що у складі театру виступає наш оперовий співак Андрій Добрянський, управа Хору Кобзар нав'язала контакт із ним та запросила українського співака до себе в день проби хору, яка відбулася у домівці церкви св. Володимира.

Запляновано зустріч відбулася як гостина-прийняття, яке влаштували члени хору під керівництвом Марії Старовійт. На прийнятті вітали гостя: голова управи хору Гліб Старовійт, диригент хору маестро Божик, який привітав гостя довшим словом. Маестро Божик підкреслив досягнення співака Андрія Добрянського та побажав йому здоров'я, сил та витривалости. Привітав також його голова УКО — Богдан Гірняк, привітала гостя і співачка, роджена в Пенсильвенії, яка сказала: „Я ніколи не бачила України, але полюбила українську пісню і на протязі всього життя займаюсь музикою". З привітанням виступив референт зв'язків пан Іван Паркер.

Після привітань хор під керівництвом Володимира Божика проспівав потрійне многоліття гостеві. Зворушений гість, приваблиової вдачі скромний красунь, подякував за гостинне прийняття, підкресливши, що він не є добрий промовець, але з його уст виходило чистосердечне братерське чуття до рідних співаків та співачок хору „Кобзар".

Після прийняття хор під керівництвом Володимира Божика проспівав, „Отче Наш" — муз. П. Новохатського та „Не плач, Рахиле" ар. — Р. Купчинського з виконанням сольо в обох речах Андрієм Добрянським.

Вся гостина відбулася в надзвичайно приємно - піднесеній атмосфері, яка може бути прикладом зближення українських мистецьких сил у вільному світі, а молодому енергійному нашому співакові бажаємо успіхів у його праці.

Г. С.

Дітройт, Мич.

КОНЦЕРТ СТРУННОЇ ОРКЕСТРИ З ТОРОНТА

Між українськими музичними імпрезами концерти інструментальної музики менш популярні. Може тому, що вже звикли очікувати невисокого рівня, зокрема т. зв. шкільних чи аматорських оркестр, на які здебільша приходить рідня та приятелі виконавців з цікавости чи обов'язку.

Струнна оркестра Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Торонті, завдячуючи постійній і наполегливій праці її висококваліфікованого диригента, проф. Івана Ковалева на 15-му році існування далеко перейшла фазу аматорщини. Цей цінний ансамбль вже зробив собі добре ім'я в музичних колах Канади, його запрошують на виступи канадійські коледжі.

Після успішного виступу оркестри в Клівленді з кінцем минулого року, привітала її теж музична громада в Дітройті та одержала правдиву насолоду на концерті в залі Університету Вейн, 21-го лютого.

Вже з перших звуків відчулося прецизію, зрілий тон, дисципліну, опрацювання деталів при одночасному виведенні ширшої формальної лінії. В творах епохи бароку (їх 3 у програмі) добре виділяється характерна будова композицій, до якої при ідеальному виконанні можна було б ще додати відділення на естраді „кончертіно". В сонаті -, кончерто А. Вівальді для віольончелі (соліст Андрій Ковалів) швидкі частини звучали краще. Орнаментальне випрацювання я помогло б тут перемогти „іль тедіо адуджіо". Кончерто Вівальді, виконане в другій частині програми (вирізнявся скрипаль Орест Ковалів) — значно краще. Дуже вдатною у підібранні програми була Капрюль сюїта П. Ворлова (написана 1926 р.), що творила ідеальний перехід від стилю Кореллі до модерного звучання ансамблю та Серенади Ельґара.

У творах з українською тематикою (Сюїта М. Лисенка в добрій інструментації, І. Ковалева, та в „Українській сюїті" американського композитора Квінсі Портера (створена в Клівленді 1925 р.) можна було помітити, що оркестра виконувала їх з любов'ю, яка проявлялася в особливій теплоті звуку. Поліфонічне голосоведення проведено всюди дбайливо й ясно.

Ансамбль вже на сьогоднішній день є добрим ядром для майбутньої української симфонічної оркестри, що буде мабуть одинокою на цьому континенті. Здійснення цього задуму щиро бажаємо проф. Ковалеву в інтересі плекання української музичної культури.

Піддержка цієї дуже цінної для нас організації повинна лежати на серці кожного українця.

Богдан Кушнір

Відділ Освіти м. Парми високо оцінює працю Рідної Школи

На звичайному засіданні 11 квітня Відділ Освіти м. Парми одноголосно ухвалив резолюцію про похвалу для Рідної Школи. Перед ухвадою резолюції директор шкільництва м. Парми п. Стюарт Опенлендер говорив про взаємини Відділу Освіти з Рідною Школою. П. Опенлендер запропонував, щоб Відділ Освіти визнав Рідну Школу за взірцеву учбову інституцію.

Текст резолюції:

В імені Відділу Освіти м. Парми вітаємо учнів, вчителів та дирекцію Рідної Школи за їхню посвяту до навчання та за відданість мові, мистецтву, музиці й культурі їхньої батьківщини.

На протязі 15 років діти українських родин присвячували по чотири години кожної суботи для доповнення, знання публічних шкіл навчанням провадженою Рідною Школою. Ми свідомі, що це правдивий шлях, щоб увіковічнити надбання поколінь. З такої виховної діяльности всі ми зможемо скористати із цього знання та з культурного надбання.

Обіцюємо нашу підтримку в майбутньому цій взірцевій організації, що наближається до п'ятнадцятиріччя прищеплювання своїм дітям досягнень культури.

На цьому засіданні репрезентантами. Рідної Школи були д-р М. Мичковський — голова Т-ва Рідної Школи, д-р Н. Дейчаківський та п. інж. А. Рощаковський — заст. голови. П. Тарас Шмаґала — заступник директора Шкільництва м. Парми також був присутній. П. Шмаґала виступав як посередник між Відділом Освіти м. Парми і Рідною Школою.

Д-р Мичковський подякував Відділові Освіти за ухвалення резолюції. Він говорив про дальшу співпрацю з Відділом Освіти. Його промову привітали присутні члени засідання щирими оплесками.

Ню Йорк, Н. Й.

СВЯЧЕНЕ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПАРАФІЇ СВ. ЮРА

17 квітня по пол. у шкільній залі відбулося традиційне „Свячене" при численній участі парафіян. По відспіванні „Христос воскрес", Впр. о. Ігумен Ю. Катрій, ЧСВВ та парох о. О. Засійбіда, ЧСВВ посвятили „брашна і питіє". По благословенні хор шкільної дітвори св. Юра під вмілою диригентурою п. проф. І. Хомина відспівав кілька великодніх народніх пісень та гагілок. Відтак час проходив на родинній гутірці, промовах та дотепах.

Головною атракцією цього року була Виставка мистецьких картин наших мистців-малярів та виграва цих картин. Виставку зорганізував Впр. о. Ю. Катрій при допомозі пані Наталії Степанів та п. М. Островерхи. Наші мистці: Бачинський В., Божемський Б., Вижницький Я., Височанський Ф., Гніздовський Я., Гординський Св., Дядинюк О., Козак Е., Кучмак І., Климко Ол., Малюца А., Мороз М., Морозова Л., Неділко М., Осінчук М., Онишкевич З., Пачовський Р., Панчак В., Павлик П., Полюга Ю., Сомко Н., Степанів Н., Титла Б., Шухевич Ір., Шумилович Т., пожертвували свої мистецькі твори, щоб ними роздобути пару долярів на сплату довгу за Укр. Кат. Школу св. Юра та приготування Вищої Школи для нашої молоді. Всіх образів було 34, і того 20 призначено на виграву, а прочі на продаж, чи евентуальну нову Виставку, або прикрасу нової школи. Дохід з виграви дав 3.000 дол.

Кожний мистець-маляр — це новий світ. Кожний їхній твір різниться один від одного тематикою та мистецькою вартістю. Однак те, що їх усіх злучило разом, — це зрозуміння загального добра, любов свого рідного, своєї дітвори та молоді. Своїм добровільним пожертвуванням наші мистці виявили своє повне зрозуміння оцих загальних наших справ, дали їм не тільки моральну, але й матеріяльну піддержку. Вони вказали шлях і для інших!

Ділимося сумною віткою
з Родиною, Приятелями та Знайомими, що
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ І БАТЬКО
бл. п.
Інж. СЕРАФИМ ПОЛИВКО
помер в суботу, 30-го квітня 1966 року
після довгої недуги на 60-ому році життя.

ПАНАХИДА відправиться в ПОНЕДІЛОК, 2-го травня ц. р. о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Петра Яреми при 129 Іст 7-ма вулиця в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться у ВІВТОРОК, 3-го травня, о год. 10-ій ранку з української православної церкви св. Тройці при Брум вулиці в Ню Йорку, а опісля на український православний цвинтар у Бавнд Бруку, Н.Дж.

Горем прибиті:
Дружина — ІРИНА
Сини — ВАЛЕНТИН і ВОЛОДИМИР
з дружинами і дітьми.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. проф. ВАСИЛЯ ВАСИЛЬОВИЧА ДУБРОВСЬКОГО
складаємо на УВАН
15.00 долярів
Іван та Марія ДУБРОВСЬКІ
Федір БУЛЬБЕНКО

Замість квітів на могили:
бл. п. ЕЛЕОНОРИ КАРАШКЕВИЧ
членки нашого Відділу
і
бл. п. Пані-Матки МАРІЇ ВИШНІВСЬКОЇ
мами наших членок п. О. Заліско і п. А. Олійник,
складає 10 долярів
на Фонд будови Університету в Римі.
УПРАВА 71-го ВІДД. СУА в Джерзі Ситі

Шановній Родині Покійних, складаємо щире співчуття.

Дитячий хор із Філядельфії в Трентоні, Н. Дж.

Це була чиста насолода дивитись і слухати Дитячий Хор Філядельфійської Філії УМІ під керівництвом проф. Юрія Оранського.

Довелося мені почути цей хор у Трентоні під час організованої Пластом дитячої маскової забави, і давно вже не мала я такого приємного, нічим не затьмареного враження.

Найперше — зовнішнє враження, коло 30 душ дітвори, що тримаються невимушено, але дисципліновано і, я б сказала, з певною гідністю, з почуттям власної ваги. Подруге — проф. Оранський зумів витягнути з цього дитячого хору повний звук, що так рідко буває з дітьми, які, здебільшого, від засоромлення чи з невміння, часто не дають повного звуку пісням. Потретє, чудова дикція, вірні наголоси, і виконання, в якому слухач відчуває, що діти знають, чому вони співають дану пісню чи колядку так, а не інакше, тобто що вони є свідомими виконавцями.

Спочатку, хор виконав низку колядок, як Гайворонського „Ходив, походив", Ступницького „На річці, на Іордані", та Барвінського „Що то за предиво".

Поміж колядками Завадовський Олег виконав на фортепіяні Фіяли „Переказ давнього часу", а Ляриса Кривуша — клясичного уже в Америці „Щедрика" Леонтовича. Закінчив хор піснею „Ялинка", в якому виступали і солісти, що їх усіх дбайливо перелічив перед публікою проф. Оранський, а саме: Оксана Стеценко, Юрко Трипупенко, Оранська Катря і Стеценко Тарас. Після цього хор виконав „Раз я взувся в чобітки" Олеся, а Олег Завадовський деклямував сольову частину, властиво, діялог заяця та хлопчика.

Та на цьому чиста насолода не скінчилася: Дитячий Хор знову вишикувався і проспівав „увертюру" до опери Мик. Фоменка „КІ КІ" на слова Леоніда Мосендза. Це — дуже мила, гумористична одноактівка, в якій співає всього три особи, легко доступна і зрозуміла дітям, поставлена в легкому до транспортації, але дотепному оформленні. Покійний Фоменко назвав „Кі-Кі" „драматичною оперовою сценкою з прологом та епілогом". Режисером її є В. Шашарівський, художнє оформлення дала Софія Лада, вокальний вишкіл — Антоніни Лисенко, а музичне керівництво Юрія Оранського. Фортепіяновий супровід — Галя Сагата.

Ролі виконували: Чорненький Котик Кі-Кі — Маркіян Слободян, бабка Марійка — Іванка Бульба, Лікар — Катря Оранська. Виконавці були дуже добрі, тільки бідній Катрі Оранській дали на голову такий величезний пристрій, що їй важко було рухатись на маленькій сцені.

В програмках сказано, що ця мала опера ставиться, як шкіц до більшої праці: до програми концерту з творів Миколи Фоменка, який готується на жовтень, в 5-ту річницю смерти композитора.

А ще більшого значення набирає остання заввага в програмці, де сказано „Сьогоднішня вистава є продовженням праці нашої школи над створенням Музичного Театру, театру Української Опери"!

Це — колосальне завдання, і проф. Оранський та Антоніна Лисенко взяли на себе величезний, а, мабуть, часом і невдячний труд плекання нових співаків не тільки для майбутніх хорів, але й для можливого створення Української Опери — чи тут, чи вже й на Рідних Землях. Хто знає, що ще чекає цих молоденьких співаків і співачок, які так спокійно і точно ідуть за помахами руки свого диригента Ю. Оранського.

Кілька слів і щодо зовнішнього вигляду хору: хоч мами не мали видно, часу вишивати суконки і сорочки для членів хору, але вони спритно використали тасьму, подібну на українську вишивку, і ця одностайність убрань також дуже сприяла загальному враженню від хору.

Отже, коли хочете дати насолоду дітям і дорослим, запросіть до себе цю веселу зграйку дітей. А вже для вакаційних осель, як для дітей так і для дорослих, виступи Дитячого Хору Філядельфійської філії УМІ є просто знахідкою!

Людмила Коваленко

ФАБІЯНСЬКИЙ СОЦІЯЛІЗМ

(Продовження зі стор. 2)

Для тих, хто знайомий з фабіянською літературою, статті Камерона набридають, бо все, що він пише про Го Чі Мінга, вже писалося в свій час про Мао й Чу в Пейпінгу, про Кіма в Кореї, про Сталіна та Хрущова в Москві, про Фіделя у Гавані.

Ці соціялісти знають, що в боротьбі між Росією і ЗДА перемога ЗДА буде поразкою їх соціялізму, і тому вони за всяку ціну намагаються впливати на зовнішню політику ЗДА так, щоб вона була „но-він полісі". І вони мають успіх: Корея, Ляос і теперішня „но-він поліси" у В'єтнамі є доказом цього.

Події в Родезії дали ще один приклад впливу англійських соціялістів на політику ЗДА. Не встигла ще Британія застосувати проти Родезії свої санкції, як ЗДА вже анулювали всі свої контракти з нею і завернули свої кораблі додому.

Англійські соціялісти з їх „миротворчою" політикою в Британії у 30-их роках призвели до другої світової війни, в якій загинули сотні тисяч американців. Їх „миротворча" політика веде тепер до третьої світової війни.

Як довго американці терпітимуть цей вплив англійських і своїх соціялістів - лібералів на зовнішню політику уряду? Очевидно, доти, поки не будуть добре про це поінформовані, поки не відчують на собі результатів цього впливу.

Ню Гейвен, Конн.

Д-Р М. СНІГУРОВИЧ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ВІДДІЛУ УККА

5 березня відбулися тут Загальні Збори УККА. Зборами проводила президія в складі: дир. М. Кошак — предсідник і М. Гусак — секретар. Збори вислухали звіту голови уступаючої управи д-ра Михайла Снігуровича.

Діяльність відділу проходила в трьох секторах. В загально - політичному, внутрішньо - громадському і в секторі збірки Народного Фонду. Із важніших політичних дій голова вичислив акцію в справі створення Комітету для Поневолених Народів при Палаті Репрезентантів, святкування Тижня Поневолених Народів (Проклямація посадника міста) протест в справі т. зв. Консулярної Конвенції, і врочисті святкування 22 Січня.

На громадському секторі УККА втішався повним авторитетом всіх українських товариств і організацій на терені Ню Гейвену та з ними співпрацював. На початку каденції скликано Громадську Нараду, на яку запрошено всі діючі Т-ва і Орг. На нараді голова доповідав про цілі і завдання УККА. Обговорено теж загально громадські льокальні проблеми та справу збірки Народного Фонду.

Врочисто цього року відзначено Листопадову Річницю разом із річницею незалежности Карпатської України. В обох академіях брали участь визначні місцеві і позамісцеві мистці. Доповідачем на академії Листопада і Карпатської України був прем'єр Ю. Ревай, на січневій маршалок В. Мудрий.

В листопаді влаштовано Авторський вечір письменниці Докії Гуменної.

Велику увагу присвячено збірці Народного Фонду. Цій справі віддано багато уваги на згаданій Громадській Нараді та візвано преставників організацій до допомоги в переведенню збірки. Та всетаки тягар збірки впав на членів управи Відділу УККА, а точніше на кількох із управи. Ню Гейвен опинився на почесному місці 12 українських громад в Америці, що зложили понад $1,000.

Голова подякував всім платникам та організаціям за зложення датку на Народний Фонд та співпрацю. Теж подякував отцям парохам обох українських Церков за співпрацю, зокрема, о. монсіньйорові І. Стахові, який не тільки радо помагав в усіх проблемах, але і участь в праці УККА.

Слідували звіти референтів, які дали повний образ праці Відділу. По дискусії на внесок Контрольної Комісії поставлений дир. М. Кошаком, уділено абсолюторію і признання за проведену працю та одноголосно перевибрано в цілості Управу Відділу н а1966 рік. Склад Управи Відділу УККА: д-р Михайло Снігурович — голова, д-р Ярослав Туркало — перший заступник голови, пані Софія Данко — другий заступник голови, д-р Іван Кизик — секретар, інж. Михайло Пушкар — секретар (рекордовий), сотник Іван Стратичук — скарбник, Юрій Цибрівський — імпрезовий референт, Василь Гачкевич — господар; Іван Витвицький і Осип Яхницький, члени управи. На пропозицію голови поширено Управу ще двома членами — вибрано ще Михайла Гусака і Михайла Дуду. Контрольна Комісія: о. монсіньйор Іван Стах, мгр О. Микитей і дир. Микола Кошак. Товариський Суд: проф. д-р Олексій Козловський, д-р Константин Матвієнко і мгр Іван Телюк.

Н. Н.

Лос Анджелес, Каліф.

ДИТЯЧИЙ БАЛЬ

Старанням 55 Відділу СУА відбулася 6 лютого в приміщенні Українсько г о Ккльтурного Осередку гарна імпреза — присвячена місцевій дітворі. 50 дітей без огляду на вроісповідання в безжурній та культурній атмосфері провело весело цей „баль костюмів", який можна зарахувати до найприємнішої дитячої імпрези в нас.

Признання н а л е ж и т ься матерям за вклад праці у мистецьку композицію та у виконання строїв. На вирізнення заслуговують костюми з українською народною та історичною тематикою. Вдоволені батьки та запрошені гості з подивом і радістю вітали презентацію поодиноких дітей під проводом пані Л. Маланчук, якій допомагали вчительки Д. Чайковська і Н. Білоус та панянки впорядчиці Леся Полотнянка і Калина Гірка. На початку діти виконали хоровід під звуки музики на українських платівках. 55 Відділ придбав модерний гай-фай марки Маґнавокс. Участь взяло 45 дітей.

В програмі діти вивели народні танки вміло та з успіхом. В сольових точках записувалися Бульчак Зірка — гонивітер, Сиволап Оксана — балетний клясичний танок. Мистецьким виконанням танків займалася і підготовляла пані Марта Сіяк Олексишин. Було багато щирої розваги. Щасливі родичі мали нагоду птанцювати зі своїми маленькими донями та синками. Над усім своє „сторожке" око держала голова відділу пані Ірина Сіяк, яка своєю невсипущою енергією не мало причинилася до успіху імпрези.

Смачний буфет приготовили членкині відділу, і дітвора в перервах мала нагоду ласувати солодким. Організаційними справам и та буфетом уміло справлялися пані Л. Валей, Н. Березовська, К. Брікнер, М. Гац, Н. Микитин, Н. Наконечна та А. Пайда. Богдан Захарчук уміло орудував патефоном під наглядом інженера В. Сіяка.

Ця вдала імпреза доказала, що наша дітвора радо горнеться до свого рідного, і є побажане, щоб такі зустрічі відбувалися частіше.

Д-р М. Снилик

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 6-го ТРАВНЯ 1966 р.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Місячні збори 155-го Відділу Запорозька Січ, о год. 7-ій веч. в УНДомі при Стейт вул. — Управа.

СУБОТА, 7-го ТРАВНЯ 1966 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 270 Відд. о год. 6:30 веч. в УНДомі при 96 Фліт Стріт. Тому, що за тиждень відбудеться Конвенція, на яку виїжджають два делеґати Відділу, проситься чл. прибути на ці збори і вирівняти вкладки та полагодити всі справи. — А. Шаран, предс., М. Баран, фін. секр., С. Островський, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 8-го ТРАВНЯ 1966 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл, 336 Відд. о год. 6-ій веч. в УНДомі, Вест 14-та вул. Проситься членство прийти і заплатити залеглі вкладки і та записати своїх дітей і знайомих до УНС. — Гр. Степанек, предс., Гр. Кісіль, секр.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва М. Шашкевича — 94 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Демокр. Клюбі при вул. 2376 Ґрилінґ. Проситься всіх прийти на збори. — М. Бориськевич, секр.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в Українській Залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер евеню. Проситься чл. прийти і заплатити місячну вкладку, а довгуючих чл. вирівняти свої довги. — П. Янковський, предс., М. Куць, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запорожська Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Українськім Американськім Клюбі. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — Ю. Кушнір, гол., Т. Песко, касир, В. Попович, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці — 36 Відд. о год. 2-ій по полудні в залі Українського Америк. Клюбу. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 інч через одну шпальту за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. п.)	$3.00
1 інч через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії)	$4.00
Оголошення через 8 шпальт (ціла сторінка) по за інч за кожного рода оголошення.	$3.00
Виготовлення кліше на одну шпальту	$4.75
Виготовлення кліше на дві шпальти	$6.50

Повідомляється всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівнані попередні рахунки.

ТАРЗАН Ч. 5613. Сувора пр аця!

Напружуючися, стогнучи, година за важкою годиною невільники веслували топіянську ґалеру-корабель.

Старший Плетт вкінці зомлів із напруження такою суворою працею.